

Közép- és Kelet-Európa megőrzi egészséges növekedési ütemét 2019-ben

Hosszú távú régiós kilátásait és a növekedés fő mozgatórugóit az idei bécsi Euromoney The CEE Forum keretében tartott workshopon mutatta be az UniCredit.

- **A kke-régió gazdasági növekedése várhatóan 2019-ben is megőrzi erőteljes ütemét.**
- **A növekedés fő motorjai a fogyasztás, a külföldi működőtőke-befektetések (FDI), az EU-források és a digitális átállás lesznek.**
- **Jelentős potenciál mutatkozik a kke-bankszektorban.**
- **Az UniCredit számára továbbra is a növekedés lényeges motorja marad a kke-régió.**

A kke-régió kilátásai és a kapcsolódó várakozások volt a témája annak a workshopnak, amelyet – a kke-piacokon végzett stratégiai kutatásaira, folyamatos monitoringjának eredményeire és régiós szaktudására építve szervezett az UniCredit az idei Euromoney Fórum ideje alatt.

A KKE-RÉGIÓ GAZDASÁGI NÖVEKEDÉSE VÁRHATÓAN 2019-BEN IS MEGŐRZI EGÉSZSÉGES ÜTEMÉT

A kke-régió az elmúlt években igazolta, hogy képes a növekedés fenntartására. **A várakozások szerint 2019-ben is kedvezően alakul majd a gazdasági környezet Közép- és Kelet-Európában:** az előrejelzések alapján a GDP növekedése a legtöbb országban erőteljes (3 százalék körüli vagy fölötti) marad, bár némi ciklikus lassulás is megfigyelhető lesz. A 2017. évi ciklikus csúcstól (4,6 százalék, Törökország és Oroszország kivételével) és az átlagosan 3,7 százalékos 2018. évi GDP-növekedést követően a régió gazdasági növekedése 2019-ben is várhatóan a potenciális értéket meghaladó szinten (átlagosan 3,2 százalék körül) alakulhat, bár 2020-ban lelassulhat a világkereskedelem lassulása miatt¹.

Az EU-tag kke-országok teljesítménye lekörözheti más feltörekvő piacokét, miután a kke-régió kevésbé függ a külföldi tőkebeáramlásoktól, nagyobb mozgásterrel bír a költségvetési ösztönzők alkalmazása terén, lazább pénzügyi feltételekkel rendelkezik, EU-forrásokhoz fér hozzá és profitál a csökkenő nyersanyagárakból. **A régión belül Szlovákiában, Bulgáriában és Magyarországon nő majd legerőteljesebben a GDP a 2019-es év során.** Közép- és Kelet-Európa gazdasági növekedésének fő korlátai: **szeszes munkaerőpiacok**, különösen Csehországban és Magyarországon, valamint az esetleges **kemény Brexit**, amely a kke-országok exportját és beruházásait visszafogó új kereskedelmi korlátozások miatt lenne káros. A Brexittel kapcsolatos hátrányok szempontjából Szlovákia és Csehország a leginkább sérülékeny kke-piac. Oroszországban és Törökországban eltérő tendenciák is érvényesülhetnek, amint az 2018-ban is történt.

¹ A kke-régió makrogazdasági helyzetére vonatkozó további információk találhatóak az UniCredit CEE Quarterly 1Q 2019 számában.

A NÖVEKEDÉS MOTORJAI: FOGYASZTÁS, FDI, EU-FORRÁSOK ÉS A DIGITÁLIS ÁTÁLLÁS

A belföldi kereslet, különösen az alacsony munkanélküliség és a magasabb bérek által gerjesztett **fogyasztás** lesz a kke-gazdaságok növekedésének fő motorja, míg az export terén esetleges ciklikus lassulás lesz majd megfigyelhető az elkövetkező néhány évben.

A **külföldi működőtőke-befektetések**, amelyek a múltban egyik fő motorját jelentették a régió gazdasági átalakulásának – különösen a technológia- és tudástranszfert illetően –, továbbra is fontosak lesznek majd, de nem olyan mértékben, mint az előző évtizedben. Egyes ágazatokban Közép- és Kelet-Európa vált a nyugat-európai vállalatok termelésének meghatározó részévé², és az FDI célpontja fokozatosan áttevéődött a fejlettebb szektorokra, egyre fokozottabban érintve a szolgáltatások területét is³. Az FDI GDP-hez mért aránya 2,5 százalék fölött maradt a 2016-18 közötti időszakban és a várakozások szerint a következő években is hasonlóan alakul majd. A régióban működő nemzetközi vállalatok szerepe releváns marad: a külföldi vállalatok által megtermelt hozzáadott érték (ami a GDP mérőfoka) a teljes hozzáadott értéknek több mint 40 százalékát adja egyes országokban, úgymint Magyarországon, Szlovákiában, Romániában és Csehországban⁴, amelyek egyben az európai értékláncba leginkább integrált országoknak tekinthetők.

Az FDI mellett az **EU-források** is fontos szerepet játszanak a régiós gazdaságokban. A 2014-20 közötti időszakban átlagosan a GDP 2,9 százalékának megfelelő összegű EU-forrás áramlik a régióba (150 milliárd EUR az EU-tag kke-országokba, Lengyelországot leszámítva), és a források felhasználásának tekintetében 2019-20 a kritikus időszak.

A **digitális átállás** további növekedési lehetőségeket teremt a régióban. Az internet-penetráció⁵ 2010 óta 20 százalékkal nőtt a kke-országokban és ma már megközelíti a lakosság 75 százalékát, az internetet használó személyek számában mérve. A mobilhasználati penetráció⁶ a kke-országokban 120 százalék a 100 főre eső mobil-előfizetések számát tekintve. Ezekkel a mutatókkal a kke-országok közelítik a nyugat-európai piacokon mért értékeket. Mindazonáltal a kke-országok gyorsabb konvergenciát tudtak felmutatni a legutóbbi években.

JELENTŐS HOSSZÚ TÁVÚ LEHETŐSÉGEK A KKE-BANKSZÉKTORBAN

A **hitelezés növekedése** a várakozások szerint kellően erős, 4-4,5 százalék körüli lesz a kke-bankszektorban 2019-ben (Közép- és Kelet-Európa Oroszország és Törökország nélkül). A rendelkezésre álló jövedelmek emelkedésével, alacsony munkanélküliség és magasabb fogyasztás mellett a lakossági hitelezés a vállalati hitelezésnél nagyobb mértékben fog nőni. Az elmúlt években a **lakossági bankolásra** fordított megnövekedett figyelem meglátszik abban is, ahogyan a bankok stratégiáikban a más üzletágakkal, például biztosítással, alapkezeléssel, lízinggel, valamint egyéb partnerségekkel közös szinergiák kiaknázására törekednek. A kke-bankok előtt további növekedési lehetőségek állnak a hitelezési folyamatok egyszerűsítése és zökkenőmentessé tétele terén (több hitelezési csatorna felületeinek összehangolásával, a hitelkockázatok

² Legjobb példa erre az autóipar. Az autóipar 10 legnagyobb globális (EU-beli, amerikai, illetve japán) szereplője folytat gyártást a kke-régióban, illetve az első 10 elsődleges beszállító is Közép- és Kelet-Európában található. A gépjárműgyártás megháromszorozódott a kke-országokban az elmúlt 15 évben és túllépte a 6 millió darabos határt. A gépjárművek nagy része exportra kerül. Az autógyártók eleve fennálló erőteljes jelenléte ellenére is folyamatosan zajlanak az új projektek és az FDI beáramlása (ezek közül a Jaguar-Land Rover és a BMW által bejelentett projekteknek lesz a legnagyobb hatása a kke-gazdaságokra, miután e kettő mindegyike meghaladja az 1 milliárd eurós értéket). Az autóipari innováció (elektromos gépkocsik, önzetű autók) is további lehetőséget jelenthet a régióba irányuló újabb befektetésekre.

³ Jó példa erre az informatikai szektor, ahol folytatódik a jelentős bővülés úgy a kiszervezések területén, mint a fejlettebb szolgáltatásoknál (digitális lehetőségek, Szófia hub stb.).

⁴ A Eurostat adatai szerint.

⁵ Az internetet használó magánszemélyek százalékos aránya, a Lengyelország kivételével vett kke-országok egyszerű átlagaként kifejezve, az ITU (Nemzetközi Távközlési Egyesület) adatai alapján.

⁶ A 100 lakosra eső mobiltelefon-előfizetések száma, a Lengyelország kivételével vett kke-országok egyszerű átlagaként kifejezve, az ITU (Nemzetközi Távközlési Egyesület) adatai alapján.

elemzésének optimalizálásával) és a digitalizációban (az általános ügyfélélmény javítására, a csatornák fejlesztésére), hogy személyre szabott termékeket és szolgáltatásokat kínálhassanak ezáltal.

A jelenlegi hitelezési ciklus eltér a korábitól, miután javultak a kke-bankok likviditási pozíciói és a hitelminőséget tekintve sem hasonlítható össze a helyzet a múltbélivel (a nemteljesítő hitelek aránya a 2014. évi 14 százalékról 2018-ra 5 százalékra csökkent, ha a Törökország és Oroszország nélkül számolt kke-átlagot nézzük).

A kke-bankszektorban rejlő **hosszú távú potenciált az erőteljes gazdasági növekedés mellett a mérsékelt banki penetráció is jelzi, tekintettel a hitelállomány GDP-hez viszonyított alacsony szintjére**. Míg az eurózóna számos országában meghaladja a 100 százalékot a hitelek és a GDP aránya, addig a kke-piacokon a mutató 70 százaléknál, ezen belül Romániában, Magyarországon, Szerbiában és Oroszországban pedig még 50 százaléknál is alacsonyabb szinten áll. Továbbá, az alacsony, a néhány évvel ezelőtti értéknél jóval kisebb **hitel/betét ráta** (Törökország kivételével minden kke-piacon 100 százalék alatti a hitel/betét arány, sőt, a legtöbb kke-országban, nevezetesen Csehországban, Magyarországon, Bulgáriában, Romániában, Szlovéniában, Horvátországban és Oroszországban 70-75 százalék körüli) szintén növeli a lehetőségeket csakúgy, mint a **digitális banki penetráció**. Ez utóbbit illetően elmondható, hogy a kke-régióban jelenleg alacsonyabb a digitális bankhasználat szintje, de a növekedés üteme gyors. 2010 és 2017 között több mint megkétszereződött az internetes bankolás Csehországban, Magyarországon, Törökországban, Szerbiában, Romániában és Bulgáriában. Szintje folyamatosan jelentősen meghaladta az internetes vásárlások szintjét a régióban.

A jövőre nézve elmondható, hogy a kke-bankszektorban folytatódnak majd a hatékonysági fejlesztések és a portfóliótisztítás, és nagyobb hangsúlyt kapnak majd a bevételek és a növekedés. A piaci részesedésért folytatott küzdelem folytatódik, és lehetőség van összeolvadásokra és felvásárlásokra is. A korábbi évek **banki bevételeit** illetően a nettó kamatbevétel folyamatosan nőtt a 2015-16-os alacsony szinthez képest és 2019-ben a várakozások szerint kétharmadát adja majd a kke-bankszektor teljes bevételének. A bérnyomás hatására a költségek is emelkednek, de a költség/bevétel mutató a várakozások szerint stabil marad a 2020-23 közötti időszakban, így nem ismétli meg a közelmúltban megfigyelhető erőteljes emelkedést. A hitelvesztésekre képzett céltartalékok (LLP) bruttó hitelekhez mért arányát kifejező kockázatköltség-mutató a várakozások szerint továbbra is igen alacsony marad majd (az Oroszország és Törökország nélkül mért kke-átlag 77 bp), de fokozatosan „normalizálódik”. Az elmúlt években a jövedelmezőség legfőbb motorja a javuló eszközminőség – a nemteljesítő hitelek csökkenéséből származó alacsonyabb céltartalékolás – volt: a kke-piacokon a **jövedelmezőség** évről évre nőtt a 2013-17 közötti időszakban. A tőkemegtérülési mutató például jelenleg 10 százalékon áll bankrendszeri szinten (Közép- és Kelet-Európa Törökország és Oroszország nélkül) és várhatóan ezen a szinten is marad.

„A kke-régió rendkívüli gazdasági fejlődésen ment keresztül az elmúlt két évtizedben. A régió bankokkal is jól ellátott, nagy likviditású és erős verseny jellemzi minden területen. Az UniCredit a szilárd vezető pozíciója és erős régiós elkötelezettsége alapján a továbbiakban is támogatni fogja mindazon kke-piacok gazdasági fejlődését, amelyekben jelen van. A KKE Divízió a csoport növekedésének legfőbb motorja ma is és az lesz a jövőben is” – mondta **Carlo Vivaldi, az UniCredit CEE Division vezetője** az éves Euromoney Fórumon.

„Ma már a gyorsan változó üzleti környezet és a digitális világ jelentette kihívások, valamint az ügyfélélmény folyamatos javításának kényszere jelentik azokat a legfontosabb területeket, amelyekbe a vállalatoknak be kell fektetniük. A jelenlegi erős piaci versenyhelyzetben ez minden piacvezető számára elengedhetetlen, hiszen az ügyfelek elvárják a pénzügyi szolgáltatóiktól, hogy tartsanak lépést a változások ütemével. Ennek eredményeképpen az ügyfelek és bankjuk közötti kapcsolattartást a digitális folyamatokat felhasználó automatizálás növekvő aránya jellemzi – tette hozzá **Andrea Diamanti, az UniCredit CEE CIB és PB vezetője**.

2018-ban erőteljes **összeolvadási és felvásárlási (M&A) tevékenységnek** lehettünk tanúi a **kke-**bankszektorban. A tavalyi évben került sor a görög bankok fokozatos, rendezett kivonulására a délkelet-európai piacokról, Oroszországban az állami bankok konszolidációjára a központi bank vezényletével, valamint Szlovéniában és Szerbiában a meghirdetett privatizációkra. A dinamikus 2018-as év után hasonlóan erőteljes piaci tevékenységre számítottunk 2019-ben is, még hozzá a délkelet-európai piacoknak köszönhetően: a már bejelentett ügyletek és első nyilvános részvénykibocsátások, egyes regionális csoportok kockázati kitétségeinek csökkenése és az egyes országokban (Szlovéniában és Szerbiában) zajló privatizáció nyomán.

A KKE-RÉGIÓ A NÖVEKEDÉS KULCSFONTOSSÁGÚ MOTORJA AZ UNICREDIT SZÁMÁRA

„Közép- és Kelet-Európa ezután is a növekedés lényeges motorja lesz a csoport számára, amely 2018-ban megerősítette vezető pozícióját és erőteljesen tovább növelte ügyfélbázisát. A kke-régió legnagyobb hitelezőjeként (64,2 milliárd EUR⁷) a hitelezési piac 11,7 százalékát tudhatjuk magunkénak és kitaró növekedést mutattunk fel az elmúlt 5 évben⁸. Az UniCredit listavezető az eszközállományt tekintve a teljes kke-régióban⁹, illetve az első öt közé tartozik a legtöbb régiós országon belül¹⁰” – mondta **Carlo Vivaldi, az UniCredit CEE Division vezetője**.

Az UniCredit régióbeli ügyfélbázisa folyamatosan emelkedik a 2019 végére kitűzött cél, a nettó 2,6 millió új ügyfél felé. Eközben javul az állomány minősége is: a bruttó nemteljesítő kitétségek aránya 229 bázisponttal csökkent (6,5 százalékra) 2018 első kilenc hónapjában az előző év azonos időszakához képest. Ennek eredményeként az allokkált tőkére vetített hozam 15,7 százalék volt 2018 első kilenc hónapjában, ami szintén jól tükrözi a KKE Divízió jó jövedelmezőségét.

Emellett a mobilbankot használók aránya a teljes ügyfélszámhoz képest a 2018. harmadik negyedévi 38,2 százalékról várhatóan 47 százalékra nő a következő egy évben.

Az UniCredit regionális sikerének alapja szilárd hálózata (amely a kke-régió egyik legnagyobb és legdiverzifikáltabb hálózata), az erőteljes lokális lefedettsége és kapcsolattartási modellje, valamint képessége arra, hogy globális termékcsoportokat, kategóriájában legjobb szolgáltatásokat és a csoport know-how-ját kiaknázva szolgálja a lehető legjobban az ügyfelek érdekeit. Az UniCredit kke-piaci pozíciója jelentős versenyelőnyt kínál a helyi bankok számára, ugyanis jó márkafelismerést biztosít, hozzáférést nemzetközi piacokhoz, a legjobb gyakorlatok megosztását és jelentős méretgazdaságosságot.

További információ: UniCredit Media Relations
mediarelations@unicredit.eu

Az UniCredit

Az UniCredit sikeres páneurópai kereskedelmi bank ma is és az marad a jövőben is, amely teljesen integrált vállalati és befektetési banki szolgáltatásaival, valamint egyedülálló nyugat-, közép- és kelet-európai hálózatával áll széles, 26 milliós ügyfélköre rendelkezésére. Az UniCredit teljes körű üzleti kínálattal szolgálja ki ügyfelei fejlődő igényeit, melynek során kiaknázza a különböző üzletágak – a vállalati és befektetési banki, a kereskedelmi banki és a vagyonkezelési területek – közötti erős szinergiákat.

⁷ 2018. szeptemberi adat.

⁸ 2018. szeptemberi adat, Törökország nélkül, Oroszországgal együtt.

⁹ 2018. júniusi adatok, Törökországgal együtt.

¹⁰ 2018. júniusi adat.

Az UniCredit kínálatában a helyi és nemzetközi szakértelem egyaránt elérhető ügyfelei számára, akiknek európai bankhálózatán keresztül páratlan hozzáférést nyújt 14 országra kiterjedő fő piacainak vezető bankjaihoz: Olaszországban, Németországban, Ausztriában, Bosznia-Hercegovinában, Bulgáriában, a Cseh Köztársaságban, Horvátországban, Magyarországon, Oroszországban, Romániában, Szerbiában, Szlovákiában, Szlovéniában és Törökországban. Képviseleti irodáinak és fiókjainak nemzetközi hálózatán keresztül az UniCredit világszerte további 18 országban szolgálja ki ügyfeleit.

További információért látogasson el a www.unicreditgroup.eu/en oldalra.